

Pawlusyň filipililere haty

Giriş

Filipi şäheri Gresiýanyň demirgazyk-gündogar böleginde ýerleşip, onda grekler we rimliler ýaşaýardy. Latyn dili döwlet dili bolsa-da, şäheriň ilaty esasan grek dilinde gürlleşýärdi. Pawlus Hoş Habary wagyz etmek üçin eden ikinji syýahatynyň dowamynda bu şäherde ilkinji ýygnaýyň düýbünü tutupdy (Resullaryň işleri, 16-njy bab). Bu ýygnaq Ýewropa sebitlerindäki ilkinji ýygnaqdy.

Pawlus bu haty tussaglykda oturan döwründe ýazýar (1:7). Ol öz hatynda Filipidäki imanlylara doga-dilegleri we ýardamlary üçin çäksiz minnetdardygyny aýdýar (1:5; 4:10-19). Pawlus Hoş Habaryň wagzyny dowam etdirmek üçin tussaglykdan boşadylmaga umyt edýär (3:17-19). Emma ol özüniň ölümüne höküm edilmeginiň hem mümkindigini bilýär (1:21; 2:17; 3:10). Pawlus ozal Isa Mesihni, indi bolsa özüniň jebir-jepalara duçar bolşy ýaly, Filipi şäherindäki imanlylaryň hem jebir çekmekleriniň ahmaldygy barada duýdurýar. Şeýle ýagdaý ýüze çyksa, Isa Mesihe bolan imanyň hatyrasyna bu jebir-jepalary

ýalkanyş hökmünde kabul etmelidigini aýdýar (1:28-30).

Filipidäki ýygnaqda kynçylyklar bardy, sebäbi ýygnaýyň käbir agzalary Hudaý tarapyndan halas edilmek üçin Musanyň Kanunyny hökman berjaý etmeli diýip aýdýardylar. Emma Pawlus olara bütinleý garşy çykyp, şeýle «imanlylardan» ägä bolmalydygyny ýygnağa duýdurýar (3:2-11).

Pawlusyň tussaglygyna garamazdan, hat şatlykdan doludyr. Ol her ýagdaýyň bähbitli tarapyna garamalydygyna düşünýär we Filipidäki ýygnaýyň oňa eden ähli ýagşylyklaryny ýatlaýar. Pawlus olara Hudaýyň halkynyň özara ylalaşykly bolup (2:2; 4:2-3), hemme zada Isa Mesihni garaýşy ýaly garamalydygyny ýatladýar: «*Isa Mesih Hudaýyň tebigatyna eýe bolsa-da, ony Özüne dereje saýmady, ondan mäkäm ýapyşmady. Gaýtam, bir gul kimin bolup, ynsan keşbinde bu dünýä indi, Ol Özüni asla hiç etdi. Ol ynsan sypatyna girdi, ölüme, hatda haçdaky ölüme-de tabyn boldy, Özüni peseltdi*» (2:6-7).

Mazmuny

Salamlar we doga-dilegler.....	1:1-11
Pawlus ýaşaýşyň asyl manysyna nähili düşünýär?	1:12-30
Isa Mesihniň hakyky tabynlyk göreldesi	2:1-18
Pawlusyň dostlary baradaky habarlar	2:19-30

Hudaý tarapyndan kabul edilmek	3:1–4:9
Pawlus filipililere minnetdarlyk bildirýär	4:10-20
Soňky salamlar	4:21-23

1-nji bap

¹Isa Mesihniň gullary bolan men Pawlusdan we Timoteosdan Isa Mesih arkaly Hudaýyň halkyna degişli bolan filipilileriň baryna, şol sanda ýygnak ýolbaşçylaryna we hyzmatçylaryna dogaýy salam!

²Atamyz Hudaýyň we Rebbimiz Isa Mesihniň merhemeti, parahatlygy, goý, size ýar bolsun!

Şükürler we doga-dilegler

³Men her gezek siz barada oýlananymda, Hudaýyma şükür edýärim. ⁴Siziň ähliňiz üçin şatlanyp, elmydama Hudaýa doga-dilegler edýärim. ⁵Çünki siz ilkinji günden tä şu wagta çenli Hoş Habary ýaýratmakda hyzmatdaşlyk edýärsiňiz. ⁶Sizde ýagşy işi başlan Hudaýyň muny Isa Mesihniň geljek gününe çenli bitirjekdigine ynanýaryn.

⁷Men tussaglykda bolsam-da, Hoş Habary gorap, ony ykrar etsem-de, siz maňa berlen merhemetli gullukda elmydama hyzmatdaşlyk edýärsiňiz. Şonuň üçin-de men siz babatda şeýle şatlanmaga haklydyryn. Çünki ýüregimiň töründe ornuňyz bar ahyrin! ⁸Men sizi görmäge intizarydygyma we Isa Mesihniň söýgüsi bilen söýýändigime Hudaýyň hut Özi şaýatdyr.

⁹Men söýgiňiziň bilimde we ýiti düşbülükde bolein dolup-daşmagyny Hudaýdan dileýärim. ¹⁰Çünki men siziň möhüm zatlary saýgaryp, Isa Mesihniň geljek gününde päk we müýnsüz bolmaýyňyzy isleýärim. ¹¹Şonda durmuşyňyz

Isa Mesih arkaly amala aşýan dogry işlerden dolup-daşar, siz Hudaýa öwgi we şan-şöhret getirersiňiz.

Hoş Habary tussag edip bolmaýar

¹²Indi bolsa, eý, doganlar, size şulary mälim edesim gelýär: meniň başyma inen külpetler dogrudan-da Hoş Habaryň ýaýramagyna ýardam etdi. ¹³Şunlukda, meniň Mesih sebäpli tussag edilendigim köşk goragçylaryna we beýlekileriň baryna mälim boldy. ¹⁴Meniň bu tussaglygym imandaky doganlarymyň köpüsini ruhlandyrdy. Olar gorkman, batyrgaýlyk bilen Hoş Habary wagyz edýärler. ¹⁵Hawa, olaryň käbirleri meniň bilen bäsleşip, Isa Mesih baradaky Hoş Habary bahyllykdan wagyz edýärler, käbirleri bolsa ýagşy niýetden wagyz edýärler. ¹⁶Bular meniň Hoş Habary goramak üçin saýlanandygymy bilip, ony söýgi bilen wagyz edýärler. ¹⁷Emma beýlekiler Mesihni päk ýürekden däl-de, öz bähbitlerini aramak üçin wagyz edip, tussaglykdaky külpetlerimi artdyrmakçy bolýarlar. ¹⁸Edenlerinde näme?! Her nähili bolsa-da, isle betpällikden, isle-de ýagşy niýetden, barybir olar Isa Mesihni wagyz edýärler. Men muňa begenýärim.

Hawa, gaýta-gaýta begenerin, ¹⁹sebäbi doga-dilegleriňiz we Isa Mesihniň Ruhunyň kömegi arkaly bu külpetleriň maňa azatlyk getirjekdigini bilýärim. ²⁰Çünki men asla utanja galmajakdygyma, hemişekim ýaly şindi hem mertlik bilen hereket etjekdigime ynanýaryn. Men ýaşasam-da, öldürilsen-de, meniň bedenim arkaly Mesih beýgeldiler. ²¹Çünki

meniň üçin ýaşayyş Mesihdir, ölüm-de bähbitlidir. ²²Emma ýaşasam, hasylly zähmet çekerin. Şonuň üçin-de haýsýsyny saýlajagymy bilmeýärin. ²³Men iki dagyň arasynda galdym: men dünýäden ötüp, Mesihniň ýanynda bolmak isleýärin. Bu juda ýagşydyr; ²⁴emma meniň diri galmagym size has-da gereklidir. ²⁵Men şu babatda ynamym bolany üçin, diri galjakdygymy bilýärin. Hawa, imanda we onuň berýän şatlygynda ösüp bileriňiz ýaly, men ýene-de siziň aranyňyzda galaryn. ²⁶Şoňa görä-de, men tussaglykdan boşap, ýanyňyza baranymda, siz Isa Mesihniň meniň üçin edenleri babatda has-da köp magtanyp bilersiňiz.

Durmuş ýörelgäňiz Hoş Habara laýyk bolsun

²⁷Eý, doganlar, durmuş ýörelgäňiz Isa Mesihniň Hoş Habaryna laýyk bolsun. Şonda ýanyňyza baryp sizi görsem-de, ýanyňyzda bolman, siz barada eşitsem-de, Hoş Habara daýanýan iman ugrunda bir adam ýaly göreşip, ýeke-täk bir Ruhda berk durandygyňyzy bilerin. ²⁸Şeýle-de, özüňize garşy çykýanlardan asla gorkmaýandygyňyzy bilerin. Siziň imanda şeýle berk durmagyňyz olaryň heläk boljakdygyndan, siziň bolsa halas ediljekdigiňizden nyşandyr. Bular Hudaý tarapyndyr. ²⁹Çünki size diňe Isa Mesihe iman etmek däl, eýsem Onuň hatyrasyna jebir-jepa çekmek hem berlendir. ³⁰Siz meniň göreşimi özüňiz gördüňiz, ol barada şindi hem eşidýänsiňiz. Bu göreşime siz hem şäriksiňiz.

2-nji bab

¹Şunlukda, eger Mesih bilen bolmaklyk sizi ruhlandyrýan bolsa, Onuň söýgüsinden teselli tapýan bolsaňyz, Mukaddes Ruh bilen ýakyn gatnaşyk

saklaýan bolsaňyz, rehim-şepagatyňyz we duýgudaşlygyňyz bar bolsa, ²meniň begenjimiň üstüni ýetiriň: pikirdeş boluň, biri-biriňizi söýüň, ruhuňyz we maksadyňyz bir bolsun. ³Öz şahsy islegiňizden ýa-da şöhratparazlykdan hereket etmäň. Tersine, başgalary özüňizden üstün saýyp, pespäl boluň. ⁴Her kes diňe öz bähbidini däl, eýsem başgalaryň bähbidini hem arasyň.

⁵Isa Mesihniň garaýyşlary sizde hem bolsun: ⁶Isa Mesih Hudaýyň tebigatyna eýe bolsa-da, ony Özüne dereje saýmady, ondan mäkäm ýapşmady. ⁷Gaýtam, bir gul kimin bolup, ynsan keşbinde bu dünýä indi, Ol Özüni asla hiç etdi. Ol ynsan sypatyna girip, ⁸ölüme, hatda haçdaky ölüme-de tabyn boldy, Özüni peseltdi. ⁹Şoňa görä Hudaý Ony juda beýgeltdi: Oňa ähli atdan üstün bir ady berdi. ¹⁰Göklerdäki, ýerdäki, ýer astyndaky her kes Isanyň ady agzalanda dyz eper, ¹¹Ata Hudaýyň şan-şöhraty üçin, her dil Isa Mesihniň Rebdigini ykrar eder.

Ýyldyzlar deý parlamak

¹²Eý, ezizlerim, men ýanyňyzdakam, siz Hudaýyň sözüne gulak asýardyňyz. Emma meniň ýoklugymda gulak asmagyňyz has-da möhümdir. Hudaýyň huzurynda gorka we galpylda gaplanyp, halas bolmak üçin ýagşy işleri amal ediň. ¹³Çünki Hudaý Öz göwnünden turýan işleri etmek üçin size gujur-gaýrat berip, sizdäki işini amal edýär.

¹⁴Her bir zady hüňürdemän, zeyrenmän berjaý ediň. ¹⁵Şonda siz egrî we azgyn nesliň arasynda edil älemdäki ýyldyzlar dek parlaýan, Hudaýyň aýypsyz, päk we müýnsüz çagalary bolarsyňyz. ¹⁶Ýaşayyş berýän Hoş Habary gaýym tutuň. Şonda men biderek ýere yhlas etmändigim, azabymyň puja

çykmandygy babatda Mesihniň geljek gününde magtanyp bilerin. ¹⁷Siziň Rebbi edýän imanyňyz we hyzmatyňyz Oňa bagyş edilen gurbanlyk kimindir. Eger-de meniň şindi çekýän jebirlerim bu gurbanlyga goşulsa, men şatdyryn. Men hemmähiziň şatlygyňyza şarikdirin. ¹⁸Şoňa görä, siz hem şatlanyp, meniň şatlygyma şarik boluň.

Timoteos we Epafrodit

¹⁹Rebbimiz Isa ýol berse, ýagdaýlaryňyzy bilip ynjalmak üçin, tiz wagtda ýanyňyza Timoteosy ibererin diýip umyt edýärim. ²⁰Timoteos hem edil men ýaly siz babatda şeýle yhlasly, şeýle janypkеş. Ondan başga ibermäge şeýle adamym-da ýok. ²¹Sebäbi köp adamlar Isa Mesihniň däl-de, öz bähbidini arayar ahyryn. ²²Emma Timoteosyň sadyklygy size mälimdir. Ol maňa Hoş Habary wagyz etmekde edil ogluň öz atasyna hyzmat edişi ýaly hyzmat etdi. ²³Şonuň üçin-de, men ýagdaýymyň nähili boljagyny bilen badyma, ony siziň ýanyňyza ibererin diýip umyt edýärim. ²⁴Meniň tiz wagtda ýanyňyza barjakdygym babatda Reb meni ynandyryyar.

²⁵Siz mätäçligimde men barada alada etmek üçin ilçiniňiz Epafroditi ýanyma iberipdiňiz. Emma men ony, ýagny öz işdeşimi, söweşdeşimi we doganymy yzyna, siziň ýanyňyza ibermegi makul bildim. ²⁶Ol siziň ähliniňizi örän göresi geldi. Onuň hassalygy barada eşidendiňizi bilende bolsa, gaty gaýgylandy. ²⁷Dogrudan-da, ol ölüm halında bolup, tas ölüpdü. Emma Hudaý oňa, diňe oňa däl, eýsem hasrat üstüne hasrat çekmezim ýaly, maňa hem rehim etdi. ²⁸Şoňa görä-de, siz Epafroditi görüp, gaýtadan begenersiňiz, meniň-de gaýgy-hasratym ýeňlär diýip, ony ýanyňyza örän iberesim

geldi. ²⁹Ony Rebdäki doganyňyz hökümünde uly şatlyk bilen garşylaň. Onuň ýaly adamlary hormatlaň. ³⁰Çünki ol siziň maňa edip bilmedik hyzmatyňyzyň öwezini dolmak üçin, janyňy howp astyna salyp, Mesihniň işiniň ugrunda tas ölüpdü.

3-nji bap

Sünnetlenmä däl-de, imana daýanýan dogrulyk

¹Şunlukda, eý, doganlarym, goý, şatlygyňyzyň gözbaşy Reb bolsun!

Size şindi ýazýanymy gaýta-gaýta ýazmak maňa kyn däl. Bu sizi goramak üçindir: ²şol «itlerden», şol betkärlerden, şol pürçük «çapyjylardan» seresap boluň. ³Biz Mukaddes Ruh arkaly Hudaýa ybadat edip, Isa Mesih bilen magtanýarys, ynsan güýjüne daýanmaýarys. Şoňa görä-de, hakyky sünnetliler bizdiris! ⁴Eger ynsan güýjüne daýanmaly bolsa, onda bu babatda meniň doly tutarygym bardyr.

Eger ýene kimdir biri tene daýanmaga tutarygy bardyr öytse, meniňki ondan-da köpdür. ⁵Men dünýä inenimden sekizlenji günde sünnet edilendirin. Men ysraýyl halkynyň benýamin tiresinden bolup, ýewreýleriň ýewreýidirin. Ýahudylaryň Kanunyny berjaý etmek babatda hem fariseýdirin. ⁶Din ugrundaky yhlas diýseňiz, imanlylar ýygnaýyna azar berdim. Mukaddes Kanuna daýanýan dogrulyk diýseňiz, aýypsyzdym.

⁷Emma öň bähbitli saýan zatlarymy indi Mesihniň hatyrasyna biderek saýýaryn. ⁸⁻⁹Hawa, men Rebbim Isa Mesihni tana magyň ajaýyp belentliginiň hatyrasyna ähli zady biderek saýýaryn. Men Onuň hatyrasyna ähli zatdan geçip, bularyň baryny çöp-çör saýýaryn. Men Mesihni

gazanasyň we Onuň bilen mäkäm birigesim gelýär. Men Mukaddes Kanuna daýanýan öz dogrulygyma däl, eýsem Mesihe bolan imana daýanýan, iman arkaly Hudaýdan bolan dogrulyga eýe bolasyň gelýär. ¹⁰⁻¹¹Men Isa Mesihiň Özüni, Onuň direlişiniň güýjüni bilesim gelýär. Isa Mesihiň jebir-jepalaryna şarik bolup, Oňa Onuň ölümünde meňzäp, ölümünden direlişe ýetesim gelýär.

Maksada ymtylmak

¹²Şunlukda, men bularyň baryna ýetendirin ýa-da kämilleşendirin öýdemok. Emma men bulary gazanmak üçin jan edýärim. Sebäbi Isa Mesih meni şu maksat bilen gazandy. ¹³Eý, doganlar! Men bulary gazanandyryn öýdemok. Emma ýeke-täk şuny welin edýändirin: yzda galan zatlary unudyp, öňdäkilere ýetmäge ymtylýaryn. ¹⁴Men Hudaýyň Isa Mesih arkaly göklerdäki ýaşayşa çagyryýan baýragyny almak üçin, maksadyma tarap ylgaýaryn.

¹⁵Şoňa görä-de, imanda kämil bolanlarymyzyň bary, goý, şu nukdaýnazardan pikir etsin. Eger haýsydyr bir zat babatda başga pikirde bolsaňyz, onda Hudaý size muny hem aýdyňlaşdyr. ¹⁶Biz saýlan ýolumyz bilen öňe tarap gitmeli ^a.

¹⁷Eý, doganlar! Meniň görelde meýerýänlere goşulyň. Biziň görelde meýerýänlere göre ýaşayanlara üns berip, olardan öwreniň. ¹⁸Men ozal muny size gaýta-gaýta aýdypdym. Indi bolsa aglap, ýene aýdýaryn: Mesihiň haçyna düşman bolup ýaşayanlar köpdür. ¹⁹Olaryň soňy weýrançylykdyr, olaryň gara garynlary hudaýlarydyr, olar öz masgaralygyna buýsanýandyrlar. Olar diňe bu dünýäniň

zatlary barada oýlanýandyrlar. ²⁰Biz bolsa gökleriň raýatlary bolup, Halasgär Rebbimiz Isa Mesihiň şol ýerden gelerine sabyrlylyk bilen garaşýandyrys. ²¹Sebäbi Isa Mesih biziň ejiz we ähmiýetsiz bedenlerimizi özgerdip, Öz şöhratly bedenine meňzeder. Ol muny her zady Özüne tabyn etmegi başaryan güýji arkaly amala aşyrar.

4-nji bap

Öwütler

¹Şunlukda, eý, söýgüli doganlarym, Rebbiň hatyrasyna berk duruň! Men gara gözünüze zardyrin. Ezizlerim, siz meniň şatlygym we başymyň täjisiňiz.

²Men Ewodiýa-da, Sintihä-de ýalbarýaryn: Rebbiň hatyrasyna ylalaşykly boluň. ³Eý, meniň sadyk ýoldaşym, saňa-da ýalbarýaryn: bu aýallara kömek et. Olar men, Klement we ýaşayyş kitabyna atly ýazylyan beýleki işdeşlerim bilen birlikde Hoş Habary ýaýratmakda tutanýerli işlediler.

⁴Rebde şatlanyň. Ýene-de gaýtalaýaryn: şatlanyň! ⁵Goý, ýumşaklygyňyz hemmelere belli bolsun. Reb ýakyndyr. ⁶Hiç zady gaýgy etmäň. Gaýtam, Hudaýa şükür edip, her bir ýagdaýdaky ähli mätäçlikleriňizi Oňa dogadileglerde aýdyň. ⁷Şonda Hudaýyň parahatlygy ýürekleriňizi we pikirleriňizi Isa Mesih arkaly gorar. Bu parahatlyk ynsan düşünerden juda belentdir.

⁸Umuman, eý, doganlar, hakyky, hormata mynasyp, dogry, päk, ýakymly, ajaýyp näme bar bolsa, şol barada oýlanyň. Hawa, ýagşy we öwgä mynasyp zatlary barada oýlanyň. ⁹Menden öwrenen,

^a **3:16** Käbir golýazmalarda 16-njy aýat şeýle görnüşde gelýär: *Ýöne nämä ýeten bolsak, şol düzgüne göre ýaşalyň, şoňa laýyklykda pikir edeliň.*

kabul eden, eşiden we gören zatlaryňyzy amal ediň. Şonda parahatlyk berýän Hudaý siziň bilen bolar.

Peşgeşler üçin minnetdarlyk

¹⁰Ahyrsoňy men barada ýene-de alada edip başlanyňyza Rebde örän şatlandym. Siz ozal hem alada edýärdiňiz, ýöne muny görkezmäge mümkinçiligiňiz ýokdy. ¹¹Men muny nämendir bir zada mätäç bolanym üçin aýtmaýaryn. Sebäbi her ýagdaýda baryma kaýyl bolmagy öwrenendirin. ¹²Men mätäçligiň-de, bolelinligiň-de nämedigini bilýärin. Men doklukda ýa açlykda, bolelinlikde ýa mätäçlikde ýaşasam-da, garaz, her ýagdaýda we her halda kanagatly bolmagyň tärini öwrendim. ¹³Maňa kuwwat berýän Isa Mesih arkaly ähli zady başaryaryn.

¹⁴Her nähili bolsa-da, meniň muşakgatlaryma şärik bolup, gowy etdiňiz. ¹⁵Eý, filipililer! Men Makedoniýadan çykyp gaýdyp, Hoş Habary ilki-ilkiler wagyz edip başlan döwrümde siziň ýygnaýyňyzdan başga ýygnak maňa maddy kömegini beren däldir. Muny

siziň özüňiz-de bilýänsiňiz. ¹⁶Siz hatda Saloniki şäherinde mätäçlik çeken döwrümde-de maňa gaýta-gaýta kömegiňizi ýetiripdiňiz. ¹⁷Men muny peşgeşleriňize hantama bolanym üçin aýtmaýaryn. Men siziň bähbidiňiziň artmagyny isleýärin. ¹⁸Meniň hemme zadym bar, artygy bilen bar. Epafrodit siziň iberen peşgeşleriňizi getireli bári, kem zadym galmady. Bular hoşboý ysly gurbanlyk kimin Hudaýyň halaýan gurbanydyr. ¹⁹Şöhretly Hudaýym Öz baýlygy bilen siziň, ýagny Isa Mesihe degişli bolanlaryň ähli mätäçlikleriniň öwezini dolar ^a.

²⁰Atamyz Hudaýa ebedi we baky şöhrat bolsun! Omyň.

Salamlar

²¹Isa Mesih arkaly Hudaýyň halkyna degişli bolanlaryň baryna salam aýdyň. Meniň ýanymdaky doganlar size salam aýdýarlar. ²²Hudaýyň halkynyň ählisi, ylaýta-da imperatora hyzmat edýänler size salam aýdýarlar. ²³Rebbimiz Isa Mesihiň merhemeti, goý, size ýar bolsun! Omyň.

^a 4:19 **Dolar** – käbir golýazmalarda *dolsun*.